

Vigtigheden i omsorgspersoners handlinger

The Journal of Youth Voices in Education:

Methods Theory Practice

Copyright©2020

University of Cumbria

Vol 2(1) pages 43-51

Christian Delfs Lehmann, Daniel Andreas Bye Walus & Mikkel Madsen

Abstract

The three of us have all experienced how lack of caring skills have led to challenges in the professional practice. We have witnessed the negative consequences this may have for young individuals in social arenas. On the other hand, we have witnessed how young individuals, who have been met with understanding, gain a stronger perception of self, which positively changes their trajectories in life. In our interviews, we met three young people, from different backgrounds with both negative and positive narratives about themselves. This made us wonder about which factors affected their self-perception, and how positive relations can create positive prospects for the future. The purpose of this professional paper is to pass on the young people's voices to those, who are interested in what happens when young people have positive and negative experiences in different social arenas, and how the lack of attention from professional caregivers impact their lives.

Keywords

Narratives, professional care givers, social arenas, communities, motivation, relations.

Resumé

Gennem egne erfaringer fra praksis har vi oplevet hvordan et fravær af omsorgskompetence blandt uddannede omsorgsgivere har ledt til udfordringer i praksisfeltet. Vi har erfaret hvordan dette har medført negative konsekvenser for unge i sociale arenaer. På den anden side, har vi også oplevet hvordan unge, der er blevet mødt med forståelse og anerkendelse opnår en stærk forståelse af dem selv, hvilket synes at lede til positive livsbaner. Gennem vores interviews møder vi tre unge med forskellige baggrunde og opvækstvilkår med både negative og positive selvfortællinger. Dette fik os til at undre os over hvordan disse opvækstvilkår påvirker disse unges selvforståelse, og hvordan positive relationer synes at skabe positive fremtidsudsigter. Med denne artikel ønsker vi at give de unges stemme og fortællinger videre til dem, der er interesserede i at erfare hvad der sker, når unge oplever både positive og negative påvirkninger i forskellige sociale arenaer, og hvordan manglende opmærksomhed fra professionelle omsorgsgivere påvirker deres liv på forskellige parametre.

Nøgleord

Narrativer, omsorgspersoner, sociale arenaer, sociale fællesskaber, motivation, relationer

Introduktion

Gennem egne erfaringer har vi alle tre oplevet, hvordan mangel på personlige kompetencer, herunder omsorgsmæssige færdigheder har påvirket omsorgsmottageren i den professionelle praksis. Vi har været vidne til hvilke negative konsekvenser det kan have for et ungt individ i de sociale arenaer. Omvendt har vi også været vidne til det modsatte, hvor unge bliver mødt med forståelse, får mulighed for at styrke deres selvopfattelse og fremtidige handlemuligheder. Gennem vores interviews, oplevede vi tre unge mennesker, med vidt forskellige oplevelser og narrativer, både positive og negative. Dette skabte en undren og nysgerrighed for os; hvilke faktorer påvirker de unges selvopfattelse, og hvordan positive

Citation

Delfs Lehmann, C., Bye Walus, D.A. and Madsen, M. (2020) 'Vigtigheden i omsorgspersoners handlinger', *The Journal of Youth Voices in Education: Methods Theory Practice*, 2(1), pp. 43-51.

relationer kan fremme de unges fremtidsperspektiver? Formålet med denne artikel, er derfor at give de unges stemmer videre til dig, som interesserer sig for, hvad der sker når unge får negative eller positive oplevelser i forskellige sociale arenaer, og hvilken betydning manglende omsorg fra primære omsorgspersoner kan have. Det vil vi gøre ved at give et indblik i, de unges beskrivelser af deres oplevelser.

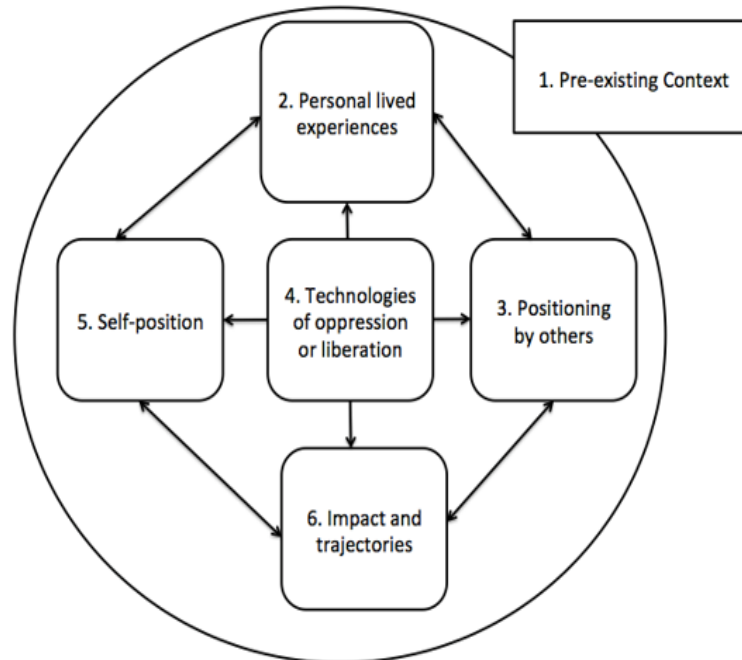
Vores kvalitative data er transskriberede interviews, som er indsamlet via *The Indirect Approach* og interviewene er blevet analyseret ud fra *The Equalities Literacy Framework*, og Anthony Giddens' begreber om *sociale arenaer* og *identitetsdannelse*. Dette har vi gjort for at opnå en anderledes tilgang til, at de unges stemme kan blive hørt, samt kunne analysere omsorgspersonernes betydning i de unges udvikling. I denne artikel vil der være en redegørelse for *The Indirect Approach*, og *The Equalities Literacy Framework*, for at skærpe forståelsen for vores analytiske udgangspunkt.

The Indirect Approach og The Equalities Literacy Framework

The Indirect Approach er i sin natur en deltagerstyret og ustruktureret interviewform. (Moshuus & Eide, 2016). Når man interviewer med *The Indirect Approach* spørger interviewereren ikke ind til emner og tematikker som informanten ikke selv har nævnt før. Målet er at udligne de magtforhold, der eksisterer i en interviewsituation, og at få informanten til at tale om de ting, der har betydning for ham eller hende. Dette for at undgå, at informanten forsøger at efterleve forventninger, som interviewereren kunne have i forbindelse med interviewet. Fordi interviewereren er nødt til at deltage aktivt i processen, kan interviewereren ikke undgå at interferere i interviewet på en måde, der påvirker narrativet.

The Equalities Literacy Framework er en model til at afdække informanternes narrativ om sig selv i forhold til socio-kulturelle ligheder og uligheder. (Stuart et al., 2019). Modellen bruges til at forstå, hvilke uligheds- og lighedsfremmende faktorer informanterne har oplevet i deres liv. *Self-positioning* handler om, hvordan den unge positionerer sig selv i forhold til omverdenen, og *positioning by others* handler om, hvordan omverdenen positionerer informanten. Derudover betragtes informantens personlige oplevelser, dvs. *personal lived experiences*, og hvordan informanten bliver påvirket af disse, samt hvilke fremtidsperspektiver informanten har ifølge informanten selv, dvs. *impact and trajectories*. *Technologies of oppression* er de undertrykkende faktorer informanten oplever. Det kan være at være født ind i fattigdom, men det kan også være immaterielle ting, som eksempelvis en adfærd hos en autoritet. Samlet udgør disse den kontekst den unge lever i, dvs. *pre-existing context*. Således handler *The Equalities Literacy Framework* om de fortællinger, den unge har om sig selv, men også de fortællinger, omverdenen har omkring den unge. (Stuart et al., 2019).

Det er de unges stemmer, der skal høres

Gennem artiklen vil du møde tre unge mennesker, anonymiseret som Emil, Thomas og Søren. De giver et indblik i deres liv, og hvilken betydning deres ageren i de forskellige sociale arenaer har for deres selvopfattelse. Gennem deres ærlige fortællinger, har vi valgt at fokusere på tre forskellige arenaer: Uddannelsesinstitutionen - hjemmet - fritidsaktiviteter. Disse tre arenaer fremstår i interviewene som de mest betydningsfulde. For at kigge nærmere på drengenes selvopfattelse, har vi valgt at inddrage Anthony Giddens, og hans forståelse af individets dannelse. Her har vi valgt at fokusere på, hvordan han forstår identitet som en sammenhængende fortælling, hvor individet hele tiden skal træffe valg om, hvem det har lyst til at være. Herunder mener Giddens yderligere, at individet dannes og udvikles gennem relationer på de sociale arenaer, som individet deltager i. Sociale arenaer har betydning for det enkeltes identitetsdannelse, da de er med til at fastholde bestemte selv billeder af, hvem man er. (Giddens, 2004).

Det første eksempel på hvordan det er, som et ungt individ, at skulle jonglere rundt på forskellige arenaer møder vi ved 19 årige Emil, der til dagligt agerer fodboldtræner ved siden af sit studie. Han nævner eksempelvis hvilke faktorer, der kan være udslagsgivende for at han fremstår ældre end sine klassekammerater.

Interviewer: "Hvad med i forhold til dine kammerater på gymnasiet (...) føler du, at du kan komme til at virke lidt ældre engang imellem også?"

Emil: "Om det er fordi, jeg har det her fodbold og der er så meget ansvar, eller om jeg reelt faktisk er to år ældre, end nogle af dem, kan jo godt have indflydelse".

Emil reflekterer over sin egen self-positioning i forhold til hans omgangskreds på gymnasiet, og om betydningen af at være fodboldtræner kan have en indflydelse på dette. Giddens nævner også, at arenaerne ikke kun er fysiske steder, men også konkrete sociale situationer som man kan opholde sig i (Giddens, 2004). Dette illustrerer Emil yderligere.

Interviewer: "Føler du, at din 6 mands gruppe af kammerater har stor betydning for dig, for at kunne komme igennem en skoledag eller et skoleår?"

Emil: hmm. Både og (...) det er bare dem, man bruger rigtig meget tid med, og man laver bare sjov og ballade med (...) Nu er det os 6, der går sammen, og så ville det bare være federe, hvis de var der (...) Jeg kunne godt være ham, som rejser sig op, og nu skal i tie stille og sådan. Hvor jeg har mere valgt, at skolen er mit frirum blandt kammerater, hvor jeg kan lægge den ansvarlige lidt mere væk. Jeg har også taget et aktivt valg ved ikke at melde mig ind i alt muligt mærkeligt på skolen”.

I citatet siger Emil, at han ser uddannelsesinstitutions-arenaen som et frirum, hvor han har taget et aktivt valg om ikke at melde sig ind. Dette står i kontrast til, hvordan Emil agerer som fodboldtræner på hans fritidsaktivitets-arena, hvor han fremstår som den ansvarlige. Emil vælger aktivt at positionere sig selv som mindre ansvarlig, og årsagen er, at han ønsker at skolen skal være et frirum for ham. Han fremhæver ikke hvad det idéelle frirum konkret indebærer, men selve dét, at han har muligheden for at tilpasse sit forhold til skolen, som han ønsker det, er et udtryk for frigørelse. Der kan således være tale om at skolen er en arena, der understøtter en form for frigørelse, og derfor er en form for *technology of liberation* (Stuart et al.).

Dette står i modsætning til Thomas’ oplevelser i skolen. Han møder en lærer på teknisk skole, som ikke møder ham i hans udfordringer med ordblindhed.

Thomas: “Fordi måden jeg sådan bare fik forklaret den her opgave på, var at han tog en anden elevs opgave og så bare smed den foran mig, og så sku’ jeg bare smide nogle tal ind.. Og jeg stod bare sådan.. jeg kan ikke forklare, hvordan opgaven så fungerer”.

Interviewer: “Nej”.

Thomas: “Så når jeg så trak den der opgave til eksamen, og han bare sagde “nå ja, men det er jo den opgave, du har været i gang med”. Så sad jeg bare der og sagde, “jeg kan ikke svaret, for du har ikke lært mig. Du har ikke fortalt mig, hvordan jeg skal regne det her ud. Så jeg ved ikke, hvordan jeg får de her tal”.

Dette medfører, at Thomas, efter et år med frustrationer, dropper ud. På baggrund af dette bliver den næste periode af hans liv, en rutsjetur, som medfører depression og dårligt selvværd. Han har intet overskud til at hjælpe andre, som vi ser Emil og Søren har, og vigtigheden af opbakning fra omsorgspersoner tydeliggøres hermed.

Søren: “Her i Ventilen i Esbjerg der er jeg frivillig og snakker med unge personer, som der har problemer fordi, at nu når jeg selv gik i skole, og jeg har været ordblind, og jeg havde måske lidt strammere forældre end de fleste, så øh, så tror jeg, der er nogen, der godt kunne bruge nogen at snakke med, der ligesom kan se dem i øjenhøjde”.

Ventilen er et mødested for unge, hvor Søren er frivillig. Her fortæller han, at han kan identificere sig med andre unge, der har haft udfordringer på baggrund af sin ordblindhed og han gør sig tanker om at arbejde med udfordrede unge i fremtiden, i interviewet. Dette vidner om, at Søren forsøger at vende sin udfordring til en handlemulighed. Set i forhold til *The Equalities Literacy Framework*, formår Søren at skabe en ny *trajectory*, dvs. livsbane, der er positiv for ham.

De unges søgen efter deres egen identitet i forskellige sociale arenaer er nødvendig, men lige så nødvendigt er det, at forældre kan agere som primære omsorgspersoner i denne søgen. Men hvad gør de unge, hvis forældrene ikke lykkedes med at udfylde denne rolle?

Forældrenes rolle

Forældre er primære omsorgspersoner for børn og unge, og har en betydningsfuld, men også varierende rolle for den enkeltes dannelse af selvopfattelse og identitetsskabelse. Forældrene til Emil, Thomas og Søren, har en stor, men varierende indflydelse. Dette skyldes mange forskellige udslagsgivende faktorer. Emil, Søren og Thomas udtrykker på hver sin måde, hvordan det har været at vokse op enten med, eller uden en primær rollemodel, og hvordan man som ung søger efter andre rollemodeller, når forældrene ikke kan udfylde dette. 23-årige Thomas er skilsmissebarn og han nævner i sin fortælling, hvilken søgen han været på, og hvilke oplevelser der var udslagsgivende for ham.

Interviewer: "Det med din farmor og farfar der var dine rollemodeller. Hvordan var det, når du nu siger rollemodeller. I hvilken henseende var det, de var rollemodeller?"

Thomas: "Så jeg sad et eller andet sted og kiggede på dem som rollemodeller (...) de var den ældre generation.. De havde masser af visdom.. Arbejdede igennem hele deres liv.. Så de blev lidt en rollemodel. For du har lidt brug for en, der har et arbejde som rollemodel. Hvis dine forældre ikke har noget arbejde, så har du ikke rigtig den relation".

Thomas' søgen efter en betydningsfuld rollemodel kommer til udtryk, ved at hans forældre ikke kan udfylde positionen som rollemodel, da hans forældre i en tidlig alder blev skilt, hvor moderen flytter til København, og faderen gennem det meste af Thomas liv har været uarbejdsdygtig grundet en arbejdsskade.

Thomas nævner selv, hvilken betydning det har haft for ham, at hans far ikke har kunne have et arbejde, og siger han ikke havde en rigtig rollemodel i sin far, fordi han ikke kunne arbejde.

Vi oplever gennem fortællingerne i vores interview, at selvom man er skilsmissebarn, så kan forældre stadig formå at bevare en stærk relation til barnet. Emil nævner f.eks. vigtigheden, i at forældrene skaber nogle overordnede rammer for ham.

Interviewer: "Hvornår blev dine forældre skilt?"

Emil: "Æhm. Det er længe siden. Jeg tror, det har været 4. klasse – 5. klasse måske. Jeg kan godt huske, de har været sammen, og jeg kan godt huske dengang, de blev skilt - alt det der. Øhm men det har egentlig ikke påvirket mig som så mange andre (...) det virkede ikke på dem at der var det store dengang, af hvad jeg lige kan huske. Øhm, og de kan godt snakke sammen i dag. (...) men meget sådan at hvis man er ved mor, så er det ikke sådan, at man ikke må gå op til far. Det må man gerne. Man må gerne spise deroppe, man må gerne sove deroppe. Det er bare for at skabe nogle rammer".

Igennem hele interviewet hviler der en ro omkring Emil, når snakken falder på hans forældre. Det er tydeligt, at forholdet mellem Emil og hans forældre er en positiv relation, og at hans forældre har en stor tillid til Emils ageren i dagligdagen. Ansvarsfølelsen er en gennemgående tematik i interviewet, og hvordan Emil inddrager det på hans sociale arenaer som uddannelsesinstitutionen, og som fodboldtræner, hvor han gerne vil bevise overfor venner og forældre, at han kan håndtere ansvaret og presset. I forlængelse heraf beskriver professor i udviklingspsykologi på Roskilde Universitet, Arne Poulsen, at det er naturligt som ung, at man hyppigere indgår i andre sociale fællesskaber og arenaer, og disse arenaer bliver tillagt mere værdi end hjemmets arena (Poulsen, 2010). Dette bliver illustreret i nedenstående eksempel:

Interviewer: "Er der også som træner, at man gerne vil prøve og gøre sine forældre stolte den vej igennem også?"

Emil: "Nej det er egentlig ikke det, fordi jeg tror, de er lidt ligeglade, om vi vinder eller taber. Så det er ikke det, som er drivkraften. Det er måske mere at vise alle andre, at man godt kan! (...) Drengene og forældre, hele omgivelserne. Det er måske mere det".

Vi møder også Søren, som har oplevet en far, som har været bestemmende - og en mor som ikke har været involveret i relationen mellem Søren og sin far.

Søren: "Min far kørte det ind i hovedet på mig, at jeg ikke skulle på efterskole, fordi at, øhm, han så det som et spildt år. (...) Han tog ikke selv tiende klasse, og det skulle jeg i hvert fald heller ikke, og det skulle min lillesøster i hvert fald heller ikke".

Samtalen fortsætter videre, og snakken falder på, hvilken betydning det har haft for Søren, at hans forældre har været strukturerede og bestemmende.

Interviewer: "Du sagde, at du kunne relatere lidt til de unge, og sådan noget med dine stramme forældre?"

Søren: "Jeg plejer at sige at, øhm, mine forældre var en hvid udgave af asiatiske forældre. (...) Da jeg gik i folkeskolen, så hver gang var jeg en af de eneste elever, der skulle op, og der skulle skrives i min bog, hvilke lektier jeg havde for, hjem og vise den til min mor og far, vis dem hvad for nogle lektier jeg havde for, og så kunne jeg gå i gang med at lave lektier. (...) Og så fik jeg et limit på hvor mange timer, jeg måtte spille på min computer om dagen, og det endte med, at jeg slet ikke havde min computer lørdag og søndag". Interviewer: "Og din computer, det var en måde at være sammen med dine venner på?"

Søren: "(hehe) Ja, det er helt rigtigt øh. Det var Skype, dengang, hed det."

Interviewer: "Okay. Så hvordan var det?" Søren: "Jeg følte mig udenfor. Det sagde jeg også til mine forældre."

Sørens reaktion på forældrenes krav kommer til udtryk ved, at Søren begynder at kæmpe imod, for at gøre oprør for at bevare sin autonomi. Med *The Equalities Literacy Framework* kan man forstå forældrenes adfærd som *technologies of oppression*, fordi det kan ses som en hindring i at indfri et socialt behov hos Søren - på daværende tidspunkt går Søren i 3.g.

Interviewer: "Du sagde, at du ikke var så glad for at andre, de skulle bestemme over dig. Øh, hvor tror du, at det kommer fra?"

Søren: "(...) Jeg bare begyndt at kæmpe imod lige siden, lige så stille. (...) Det er fordi mine, øh, de har altid godt kunnet lide at kontrollere, hvad jeg skulle og hvad jeg, øh, hvad jeg skulle lægge min energi i, og hvad jeg skulle lave i min fritid, og hvad jeg skulle lave på i skolen, og hvor meget tid jeg skulle bruge på skolen og fritid og venner og computerspil. (...) Og det blev jeg lidt provokeret over, og så begyndte jeg at sige nej. Det jeg har lyst til, det er det jeg har lyst til."

Den autoritære opdragelsesstil som Søren møder hos sine forældre, og som han beskriver som 'hvide udgaver af asiatiske forældre', rummer både fordele og ulemper. Forældrene er meget kontrollerende, og forsøger at forme og kontrollere Søren. For ham bliver udslaget, at han til sidst finder det provokerende, og vælger at gøre oprør ved at sige fra overfor forældrenes forventninger, og gør hvad han selv har lyst til. Det er tydeligt, at forældrenes opfattelse af deres barn har stor betydning for, barnets opvækst.

Dette fortæller, at relationen mellem barn og forældre i nogen grad bør være forhandlingsbaseret, hvor der åbnes op for, at både barn og forældre skal kunne argumentere for deres valg, og træffe beslutninger på den baggrund. Dette kan også gøre sig gældende i skoleregiet mellem lærer-elev. Men hvilken betydning har de nærmeste omsorgspersoner udenfor hjemmet? Og hvilken betydning har denne relation for de unge?

Lærereens indflydelse

I interviewet med Søren skitserer han, hvad der skete, da hans dysleksi blev opdaget. I forbindelse med et lærerskifte bliver han testet for ordblindhed, hvor der kommer andre øjne på ham, hvilket giver Søren en ny chance. Søren føler selv, at forældrene har været for strenge, men da ordblindheden bliver italesat, skifter de fokus, og bliver en støtte for ham. Vigtigheden i omsorgspersonernes opfattelse, og det narrativ der er om den enkelte elev, bliver synliggjort her. I vores interview ser vi tydeligt, hvad dette skifte i lærereens, og efterfølgende forældrenes opfattelse af Søren fører til:

Interviewer: "Hvordan påvirkede det dig?"

Søren: "At være ordblind? Det var dejligt at få at vide, fordi jeg forstod ikke, hvorfor jeg lagde så mange timer ind i de her skide danskstiler, når jeg ikke fik så gode karakterer som alle mine venner, som der brugte halvdelen af hvad tid jeg brugte på det jo".

Diagnosen giver ham en forklaring på hvorfor han skal lægge en stor indsats i arbejdet med danskstilene. I forhold til *The Equalities Literacy Framework* er det vores udlægning og analyse at han ser sin diagnose som en *technology of liberation*. Han gennemfører ungdomsuddannelse, og flytter til anden landsdel for at begynde på videregående uddannelse. Det er tydeligt, at Søren er blevet motiveret for at fortsætte, nu hvor han er blevet diagnosticeret med dysleksi.

Denne fortælling fra Søren illustrerer vigtigheden i, at man som professionel møder de unge i de forudsætninger og kompetencer, de besidder, og derfra arbejder ud fra en støttende motiverende mentalitet.

Men hvordan motiverer man unge på en positive måde? Emil og Thomas giver et indblik i hvordan det er, at blive motiveret på en henholdsvis negativ og positiv måde.

Motivation er en af nutidens store begreber inden for pædagogik og undervisning, men samtidig er det også omdiskuteret, hvordan man motiverer elever, som er bange for at fejle, og derfor ikke tør at deltage i undervisningen. (Skaalvik & Skaalvik, 2019) Emil nævner selv, hvordan undervisningen på hans gymnasium kan fungere:

Emil: "Jeg har min matematiklærer, hun er meget sådan. "Bub" nu har hun været klar i 10 sekunder, så skal I kunne det (...) Man sidder bare. Det tør jeg ikke svare på. Så rækker man hånden op og svarer. Så siger hun; vil du prøve igen? Nå. (grin) vil du prøve igen? Så synes ikke, at hun er så god til at samle op på det. Det er meget sådan noget, når du kan det ikke, det var godt nok dårligt. (...) Det er ikke i hendes timer, at alle rækker hånden op (...) Jeg ved ikke, om det er en frygt for, at man svarer forkert, fordi man ikke lige forstår det, fordi det går så hurtigt. Så hænger det også sammen med, hun er så god til hun laver, så jeg tror, hun har lidt svært ved ikke at forstå, at vi andre ikke kan forstå det".

Einar M. Skaalvik og Sidsel Skaalvik beskriver denne form for angst, der fremprovokeres af en frygt for at fejle i eksempelvis en skolesammenhæng, som *state anxiety* (Skaalvik & Skaalvik, 2019). De beskriver det

som en reaktion, der ofte opstår i situationer, hvor eleverne bliver ekstra synlige. I ovenstående citat fortæller Emil, at han eksempelvis er bange, når han skal svare på spørgsmål i det åbne klasserum, i matematiktimen. Forskning viser, at *state anxiety* og angst generelt har en negativ påvirkning på den enkelte elevs deltagelse og motivation i undervisningen (Skaalvik & Skaalvik, 2019).

Der kan være flere årsager bag den manglende motivation for uddannelse og deltagelse i enkelte fag blandt eleverne. Med udgangspunkt i *de unges stemmer* fra vores interviews, kan det være en mulig forklaring, at eleverne ofte er mere motiverede for at deltage i aktiviteter, de kan se værdien af. Det kan være aktiviteter, hvor man styres af et ønske om at opnå sit mål, som betyder meget for en, som også kaldes ydre autonom motivation. Der opstår et spørgsmål om, hvorvidt Emils lærer formår at møde ham på en anerkendende og forstående måde, som er på et niveau der er i overensstemmelse med hans faglige formåen. I stedet skabes der en kontrolleret motivation, hvor man styres af et behov for at leve op til egne ellers andres normer. Ovenstående eksempel ved Emil møder vi også hos Thomas, da snakken falder på hvordan hans forhold til forskellige lærere har været, og hvordan hans syn er.

Thomas: "Altså problemet med uddannelsessystemet, det ligger meget i lærer til lærer. På min efterskole, hvor jeg gik til at starte med, havde jeg fantastiske lærere, som lærte mig utroligt meget. På ordblindedefterskolen havde vi nogen, som var gode, og så var der nogle lærere, som lidt så på os, som nogen der ikke rigtig kunne noget. (...) Det samme problem havde jeg også lidt på teknisk skole, hvor det var, jeg bare havde en lærer som bare satte papirerne på bordet, og sagde "så gør I bare".

Dette ændrer sig dog for Thomas, da han starter på VUC. Her møder Thomas en lærer, som anerkender hans frustrationer, og udviser forståelse for hans læringssituation, der giver ham mod på at arbejde i fællesskab med læreren. Dette giver Thomas lyst til at ville deltage i undervisningen, og møde op til undervisningen dagen efter.

Thomas: "Men her var det bare en VUC, der handler om, at her er nogle voksne, der vil have en uddannelse, og så har de sådan en fantastisk lærer, der bare møder en person, og siger.. Jeg ved godt, du har nogle problemer, men vi finder ud af det. Det var bare fantastisk dejligt, og gjorde at man bare så frem til at møde op dagen efter".

Men hvad så nu?

The Indirect Approach har åbnet vores øjne for, måden vi kan få de unge i tale på. I stedet for at gå til opgaven med en struktur, hvor vi har konstrueret spørgsmålene på forhånd, og derved forventer at høre om en given problemstilling, åbnes der op for at skabe et mere ligeværdigt forhold mellem de involverede parter. Den unge kan selv vælge, hvor meget han vil dele, og som interviewer får du muligheden for at dykke mere ned i interessante emner, der dukker op hen ad vejen. Dog kan informanten selv vælge ikke at nævne forhold, der kunne have stor relevans, og derfor har vi i rollen som interviewer været udfordret, men også set værdien i, hvordan en åben tilgang til et interview kan højne kvaliteten.

På baggrund af vores interviews, kan vi se, hvordan unge mennesker bliver påvirket, når de oplever en ikke-støttende relation, hvor professionelle overser den unges udfordringer. Hos Thomas førte det til, at han droppede ud teknisk skole, og gav ham ringe tro på egne evner. Heldigvis ser vi også, hos Søren, hvordan man med en motiverende og støttende tilgang, kan vende disse oplevelser, og få ham til at påbegynde en videregående uddannelse.

I en hektisk og travl hverdag er det vigtigt, at vi som lærere og pædagoger stopper op en gang imellem og

tænker på egen praksis. De oplevelser vi har skildret, kan være med til at give en påmindelse om, hvad det er, vi skal gøre for de unge. Det kan virke banalt, men ikke desto mindre bliver det italesat af de unge, at deres fremtidsperspektiver påvirkes af de relationer de har til deres omsorgspersoner.

Vigtigheden i de nære relationer bliver eksplicite i interviewene. For vi ser, hvad der sker, når det modsatte opleves af de unge. Søren møder forståelse fra en lærer, der anerkender hans udfordringer. For ham betyder det, at han kan frigøre sig fra, hvad der begrænser ham, og han får gå-på-mod. Hans styrker kommer frem, og han evner at tage styring i sit liv. Emil møder forældre, som tør at give ham ansvar i sin egen hverdag, som giver ham en ansvarsfølelse for sit eget liv, ligeså med Thomas' bedsteforældre som agerer rollemodeller for ham, som gør at han har en person at se op til. For unge som er blevet marginaliseret i uddannelsessystemet, og hvor for eksempel Emil ikke tør deltage i den daglige undervisning, kommer den enkelte lærers store indflydelse virkelig i centrum, og vigtigheden i at se den enkelte elevs styrker frem for udfordringer bliver understreget.

Vi opfordrer derfor alle professionelle, som læser denne artikel til at træde to skridt tilbage. Har I en motiverende, og støttende relation til de unge, som I møder, i jeres dagligdag? Fordi er det ikke den vigtigste handling, vi kan have som omsorgsperson?

Referencer

- Giddens, A. (2004). *Modernitet og selvidentitet*. København: Hans Reitzels Forlag.
- Moshuus, G., & Eide, K. (2016). *The Indirect Approach: How to Discover Context When Studying Marginal Youth*. SAGE Journals
- O.M spatén, S. D.-J. (2014). Forældreskab. I O. M. Spaten, *Unge identitet og selvopfattelse* (s. 153-179). Aalborg: Aalborg Universitetsforlag.
- Poulsen, A. (31 . Juli 2010). Ungdommen i Udviklingspsykologien. *Psyke og Logos*, 31, s. 45-63.
- Skaalvik, E. M., & Skaalvik, S. (2019). Angsten for at fejle. I T. N. Rasmussen, & A. Søndberg, *Motivation i klasseledelse, relationer og didaktik* (s. 30-45). Aarhus: KvaN.
- Stuart, K., Bunting, M., Boyd, P., Cammack, P., Hornbæk Frostholt, P., Thore Gravesen, D., Hølvig Mikkelsen, S., Moshuus, G., & Walker, S. (2019), *Developing an equalities literacy for practitioners working with children, young people and families through action research*. Routledge.